

Biord

Denne ordklasse har til opgave at forstærke et udsagn eller en beskrivelse. Den hyppigste fejl består i, at nogle biord somme tider skal have endelsen –t, og i andre situationer ikke må få endelsen –t.

Biord er nogle ord, som ikke hører til andre ordklasser, og som tit betegner...

...**grad, måde, tid og sted**
...**samt hvordan, hvorfor,**

Biord bøjes normalt ikke – der er dog enkelte undtagelser.

Eksempler på biord er:

egentlig, delvis, heldigvis, + andre ord, der ender på –vis, aldrig, allerede, pludselig, op, oppe, ned, nede, hen, henne, ovre, gerne, ud, ude, ind, inde, nu, forleden, m.fl. (mange flere).

Du skal være opmærksom på, at hvis et biord står som et tillæg til et tillægsord, må der kun sættes endelse på ét af ordene, f.eks.

Han var enorm**t** heldig. (måden eller graden, han var heldig på).

Cyklen blev fuldstændig ødelag**t**.

Hun synger utrolig smuk**t**.

Han råbte sit navn højt og tydelig**t**. (sideordnet)

Som en hovedregel gælder, at når et biord udtrykker noget om udsagnsordet, tilføjes endelsen –**t**.

Mange tillægsord optræder som en slags biord.

Hun synger smuk**t** (måden, hun synger på)

Hun kom meget tidlig**t** (hvornår)

Han opførte sig skrækkelig**t** (hvordan)

Jeg svarede ham overlegent**t** på hans spørgsmål (hvordan)

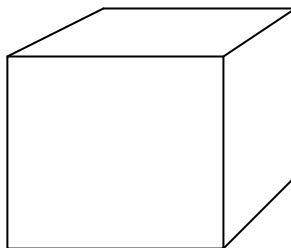
Forholdsord

Det er en gruppe af småord, som forklarer, ”hvordan noget er i forhold til noget andet”.

Du kan altid kende et forholdsord på, at ordet kan sættes i forbindelse med ordet ’kassen’.

Nogle forholdsord:

ad – af – fra – før – i –
hos – efter – bag –
inden – mellem – hos
– med – om – over –
under – langs m.fl

Du kan f.eks. sige...

i kassen – **bag** kassen – står **ved**
kassen – løber **med** kassen – **på**
kassen – kravle ud **af** kassen –
væk **fra** kassen – hen **til** kassen

Rent praktisk har forholdsord kun interesse, når man analyserer (specielt i fremmedsprog som f.eks. tysk)

Forholdsord kan ikke bøjes.

Et forholdsordsled består af **et forholdsord** og en såkaldt **styrelse**, normalt et navneord eller et stedord, f.eks.

Han kom gående **med børnene** hen **til os**.

Ind **mellem bygerne** skinnede solen **på mig**, da jeg lå **på stranden**.

Her skal nævnes en vigtig fejlmulighed:

- Et forholdsord kombineret med et navneord eller et stedord skrives i to ord, f.eks. Min ven bor **oven på** denne lejlighed. – Han er **oven på** hølæsset.
- et forholdsord kombineret med et biord skrives i et ord. Han bor **ovenpå**.

Er der forskel på **nogen** og **nogle**?

Ja, der er. Stor forskel. Så stor, at man ikke bare kan "bruge løs" uden at tænke på forskellen.

Nogen bruges i stedet for 'nogen overhovedet'. Nogen betyder "flere end 0", dvs. mindst én.

Nogle bruges om 'et par stykker' eller 'en del'

Er der **nogen** hjemme? = Er der mindst én hjemme?

Kender du **nogle** i selskabet? = Kender du en del af dem her?

Hvad med **sin** og **hans**? - **sin** og **hendes**?

Peter tog **hans** hat og startede **hans** knallert. – Jens tog **hans** hat af.

Spørgsmål: Hvis hat tog Peter? - Og hvis knallert var det, han startede? – Hvis hat tog Jens af? Var det hans egen eller en andens?

Det rigtige er nok: Peter tog **sin** hat og startede **sin** knallert (altså sin egen hat og sin egen knallert). Og Jens tog **sin** egen hat af, mon ikke?

- **Man bruger sin, når det ord (altså sin) viser tilbage til grundledet.**
- **Man bruger hans / hendes, når der er tale om en andens.**

Denne sætning kan forstås på to måder: Hans bad Maria ringe til **sin** mor.

Spørgsmål: Hvis mor skulle der ringes til? Her kan der være tale om begges mødre.

Behøver eller behøves, synes eller syntes.

Jeg behøves ikke at komme i aften. – Du behøves ikke at gå til købmanden.

Formen med 'behøves' er jo den passive form. Derfor vil det være forkert at anvende ordet 'behøves'. Det rigtige er 'behøver'. F.eks. Jeg behøver ikke mere opmærksomhed. Du behøver ikke gøre mere modstand – du behøver ikke **at** gøre mere modstand.

PS. Skal man bruge at efter behøve? Ja, det er mest korrekt at bruge **at**.

Det er almindelig talemåde hos mange, at man kun bruger datidsformen 'syntes', hvor man burde bruge nutidsformen 'synes'.

Jeg syntes, at vores ferie i år var den bedste nogen sinde.

Hvis det er noget, du mener lige nu, skal det være 'synes'. Men var det en mening, du havde engang, skal det selvfølgelig være 'syntes'.

Nogle forholdsordsforbindelser skrives i to ord.

af sted	I alt	i øvrigt
for længst	i går	i stedet for
for nylig	i gang	i år
for øvrigt	i hvert fald	på ny
i dag	i morgen	til gode
i aften	i orden	til side

Nogle andre ordforbindelser deles også:

nu til dags - når som helst – hvor som helst - så længe - så vidt – alt sammen – hen ad - for så vidt – nej tak – ja tak – selv tak.

Nogle få ord kan deles – eller man kan undlade at dele.

til lykke eller tillykke – simpelt hen eller simpelthen – nogen sinde eller nogensinde.